

Datum: 8.6.2016

Sporočilo za javnost ob 5. obletnici ustanovitve Zveze aktivov svetov staršev Slovenije

Prvih pet let delovanja ZASSS

Zvezo aktivov svetov staršev Slovenije (v nadaljevanju ZASSS ali Zveza) je 8. junija 2011 ustanovilo 11 takrat delujočih aktivov svetov staršev in na današnji dan obeležuje peto obletnico delovanja. Od letošnjega zasedanja Skupščine je v ZASSS vključenih 17 aktivov svetov staršev in preko njih več kot polovica svetov staršev osnovnih šol.

Kljub temu, da v okviru Zveza aktivov svetov staršev Slovenije organizirani starši delujemo šele pet let, smo po naši oceni v tem času opravili veliko delo. Organizirali smo sedem posvetovanj. Vsako šolsko leto izvedemo analizo skupnih nabavnih cen delovnih zvezkov in drugih učnih gradiv. Izvajamo delavnice in seminarje.

Kot sogovornika so nas prepoznali vsi pomembnejši deležniki s področja vzgoje in izobraževanja: pristojno ministrstvo, ravnatelji, podporni zavodi, raziskovalne inštitucije in drugi. ZASSS je od leta 2012 članica Evropske starševske zveze (EPA) in je na zadnjem zasedanju Generalne skupščine EPA konec aprila pridobila polnopravno članstvo.

Redno sodelujemo v javnih razpravah na različne teme oziroma ob predlogih predpisov. Z veseljem ugotavljamo, da ob vsaki pomembnejši temi s področja vzgoje in izobraževanja na Zvezo obrnejo tudi mediji.

V ZASSS še vedno posvečamo pozornost vsem področjem, na katera smo opozorili v prejšnjih letih, nekatere teme iz naše letošnje dejavnosti pa posebej izpostavljamo v nadaljevanju.

Udeležba staršev pri financiranju šolskega programa

V letošnjem šolskem letu smo si v Zvezi vzeli čas za razpravo o udeležbi staršev pri financiranju šolskega programa. Že med lanskimi poletnimi počitnicami smo pristopili k mednarodni raziskavi Evropske starševske zveze o stroških, ki so povezani s šolanjem otrok. Tej temi pa smo posvetili tudi letošnje posvetovanje 2. aprila.

Zavedamo se, da je kakovostna izvedba šolskega programa povezana tudi s finančnim vložkom, ugotavljamo pa, da precej velik del finančnega bremena za izvedbo programa nosimo starši. Po podatkih Statističnega urada RS iz leta 2011 starši prispevajo skoraj 10 odstotkov sredstev za izvajanje osnovnošolskega izobraževanja, kar umešča Slovenijo na 5.

mesto v Evropski zvezi. Naslednje kar ugotavljamo je, da so pri finančni udeležbi staršev med posameznimi šolami velike razlike.

Ob velikih finančnih obremenitvah so marsikateremu staršu v pomoč šolski skladi, vendar v zadnjem času vedno pogosteje slišimo opozorila, da so z davčnega vidika izplačila iz šolskega sklada obravnavana kot darilo, kar pomeni, da so nad določeno višino obdavčljiva.

Starši so finančno udeleženi celo pri izvedbi obveznega programa, ki bi se moral financirati iz javnih sredstev. V obvezni program osnovne šole od letošnjega šolskega leta sodi tudi šola v naravi, vendar so sredstva, ki jih Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport za izvedbo nameni šolam, občutno premajhna.

Sodelovanje v delovnih skupinah na MIZŠ

1. Lani julija je bila s strani ministrice imenovana delovna skupina za urejanje učbeniške politike, v kateri sodeluje tudi predstavnik ZASSS. DS v precej širokem krogu deležnikov išče učinkovit in vzdržen model oskrbe s kakovostnimi učnimi gradivi in bo predvidoma pred počitnicami končala delo, rezultate pa bo MIZŠ uporabilo za pripravo sprememb na tem področju.

2. Decembra 2015 je na MIZŠ začela delovati DS za ureditev položaja drugega tujega jezika v OŠ, katere naloga in namen je ureditev položaja drugega tujega jezika v osnovni šoli. Trenutno DS pripravlja izhodišča za javno razpravo.

Nacionalno preverjanje znanja

Šolsko leto 2015/16 je bilo med drugim tudi v znamenju napovedanih sprememb pri nacionalnem preverjanju znanja. Te je uvedla javna razprava, ki smo se ji pridružili tudi v ZASSS. V svojem prispevku k razpravi smo izpostavili naslednje:

1. Osnovni namen NPZ je in mora ostati izboljšanje učenja in poučevanja, kakor je zapisano tudi v konceptu NPZ, ki ga je leta 2005 opredelila Državna komisija za NPZ. Da je NPZ zasnovano formativno, da temelji na učnem načrtu, da se lahko na njem vsaj učenec primerja z vrstniki celotne generacije, da lahko vsak učitelj v rezultatih identificira učinkovite in manj učinkovite metode svojega dela... je dobro.

2. Izvedba NPZ po vsaki triadi bi omogočila spremljanje uspešnosti učencev in hkrati na isti populaciji vrednotenje učinkov izboljšav učnega procesa, uvedenih na podlagi predhodnih rezultatov NPZ.

3. Po našem mnenju je veliko odklonilnih stališč do NPZ pogojenih z dejstvom, da doslej velika količina zbranih podatkov ni bila (ali vsaj ne dovolj učinkovito) uporabljena za doseganje osnovnega namena (izboljšanja učenja in poučevanja), niti dovolj predstavljena javnosti.

Ocenjujemo, da je nacionalno preverjanje znanja priložnost, ki je v zadnjih desetih letih nismo uspeli izkoristiti. Ministrstvo je vsebino razprave analiziralo in korektno predstavilo posameznim deležnikom. Doslej pa ni bila uresničena pobuda, da bi se javna razprava nadaljevala tudi v živo v širšem krogu deležnikov oziroma v okviru za to oblikovane delovne skupine. Prepričani smo, da je iskanje ustrezne rešitve učinkovitejše, če v zgodnjih fazah iskanja novih možnosti in oblikovanja sprememb sodeluje širši krog deležnikov. Upamo, da bo MIZŠ tudi pri iskanju modela NPZ za prihodnje uporabilo tak način.

Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti

Obravnavo rezultatov NPZ tako vidimo v tesni povezavi z načinom zagotavljanja kakovosti tudi na drugih področjih delovanja šole in verjamemo, da se bi trud, vložen v opolnomočenje posameznikov in šol, da spoznajo in učinkovito uporabijo informacije, pridobljene z NPZ, obrestoval tudi na drugih področjih.

Tudi na področju ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti smo se odzvali na pobudo ministrstva in aktivno sodelovali na novembrski konferenci Krepitev in evalvacija kakovosti v sistemu vzgoje in izobraževanja (KEKS). Predstavili smo, po našem mnenju, pomemben steber kakovosti - odnose med starši in učitelji.

Starši bomo po svojih močeh prispevali k dobrim odnosom med učitelji in nami. Pričakujemo pa, da svoj del odgovornosti za nadzor kakovosti učinkoviteje izvaja tudi država, da bi bile razlike med šolami v Sloveniji čim manjše.

Sklep

Ob tej priložnosti bi se rad iskreno zahvalil svojim sodelavcem za dobro voljo, čas, znanje, ustvarjalnost, ki jih prostovoljno in brezplačno vlagajo v delo za še boljšo šolo za vse otroke v Sloveniji. Menim, da smo na opravljeno delo lahko ponosni in še posebej me veseli, da se krog aktivnih sodelavcev v Zvezi širi, kar je tudi znak, da je naše delo prepoznano kot dobro. Zahvala gre tudi vsem našim letošnjim sogovornikom za konstruktivno sodelovanje in skupno delo.

Hvala tudi vsem prisotnim za udeležbo. Vabimo vas, da naše delo še naprej spremljate.

Priloge:

- [Prispevek ZASSS k razpravi o NPZ](#)
- [Odnosi med starši in učitelji – pomemben steber kakovosti v šoli](#)
- brošure ob 30 obletnici EPA (tiskovina)
- [spletna stran](#)

Dr. Anton Meden,
predsednik ZASSS